

Laskavost chodí stále po světě

MŠ, 1.–3. třída ZŠ

Lekce hodnotového vzdělávání pro MŠ, 1.–3. třídu ZŠ

pro pedagogy

Klíč dovnitř

Čtení z knihy – první část:

Úterý bylo nádherné od rána. Už v půl páté udělalo nad světem světle růžové nebe, po kterém pluly ve veselé řadě malé bílé mráčky s vroubkovanými okraji jako takové piškoty. „Nádherný den,“ řekl si každý, kdo právě vstával a otvíral okno. Úterý mělo radost a rozhodlo se být ještě nádhernější. (Každý, kdo má radost, se rozhodne být ještě lepší než je. Když chceme, aby byl někdo ještě lepší než je, udělejme mu radost, to je jednoduché.) Chvíli se ještě povalovalo, pak se podívalo na hodinky a řeklo si: Ó já, musím letět. A letělo a plynulo, jak dni plynou, a přitom se ustavičně rozhlíželo jako ostříž, jestli má na světě všechno v pořádku. Je všechno všude dost nádherné? Copak to mám tamhle nenádherného? V parku na lavičce sedí stará babička a tváří se smutně! A opravdu, v jednom parku na lavičce seděla stará babička a tvářila se smutně. „A to já nesnesu!“ vykřiklo Úterý a letělo a sedlo si vedle ní.

Povídejte si s dětmi:

Viděli jste už někdy Úterý? Jak asi vypadá? Je to kouzelná postava, protože Úterý normálně nežije, ale můžeme si ho zkusit představit.

Tip: Můžete ho zkusit nakreslit

Hra na Úterý

Projděte se po třídě a všimněte si věcí, které vám připadají nádherné. Jednu věc si napište.

Čtení z knihy – druhá část:

Dočtěte příběh do konce:

Babička měla bílé vlasy, ruce složené v klíně. Byla tak stará, že si nepamatovala už nic, jenom jak se měla, když byla malá. To si ale zato pamatovala důkladně. „Copak, babičko?“ řekl Úterý. „I nic, nic,“ řekla babička. „Jen si z toho nic nedělejte,“ řekl Úterý. „Tobě se to řekne,“ řekla babička. „Tak mi aspoň vypravujte,“ řekl Úterý. Babička přeložila ruce v klíně a vypravovala: „I měla jsem jednou svátek a maminka mi ušila takovou malou panenku. Moje maminka uměla ušít panenku! Ach, byla hedvábná, měla modré šaty vyšíváné růžově, vlasy z černých nití... Jmenovala se Alice nebo Mileva nebo Krásná Jolanta nebo Slečna Brambůrková, podle toho, jaké bylo počasí a jakou jsem měla náladu...“

pomůcky

Kniha – Daisy Mrázková:
Nádherné úterý čili slečna
Brambůrková chodí po světě

Úterý poslouchalo jako pěna.

„Dlouho jsem ji neměla. Ztratila jsem ji jednou, když jsem šla mamince nakoupit... Dala jsem ji navrch košíku takhle mezi dva rohlíky a cestou jsem ji vytrousila... Vrátila jsem se pak kus cesty...“

„To bylo v úterý, vidíte?“

„Ach, to už nevím...“

„Já ano,“ řeklo Úterý, „Pamatuji se na to.“

A chvíli mělo ruku na čele, ale pak se šťastně usmálo, jako někdo, kdo má pro někoho překvapení, a řeklo:

„Tak se podívejte, babičko. Sice se to nemá, ale já vám to prozradím... Ale musíte si to nechat pro sebe!“

Babička jen vzdychla.

„Krásnou Jolantu Alici Milevu Brambůrkovou jste nevytrousila z košíku, ale vytáhl vám ji cestou kluk, který šel za vámi.“

„Ó ten nedobrota!“ vykřikla babička a zvedla překvapeně hlavu. „Kterýpak to byl? Co s ní dělal s chudinkou?“

„Nebojte se. Přišlo mu to za chvíli líto (to klukům bývá, když něco vyvedou), a běžel za vámi a chtěl vám ji hodit přes zeď do zahrady, jenže se spletl, nevěděl přesně, kde bydlíte, hodil ji přes zeď o ulici dál.“

„A to se podívejme,“ řekla babička rozčileně.

„V té zahradě ležela taková holčička po nemoci. Měla za zády polštář a přes nohy deku a měla knížku ke čtení, ale nečetla, dívala se před sebe a přála si, aby se stalo něco zvláštního... Řekla si: Jestli se teď do tří stane něco zvláštního, půjdu a naučím se hrát na piano. Ráz, dva, tři.“

„A v tom přes zeď přiletěla slečna Brambůrková!“ vpadla babička. Holčička vstala a vzala si ji a prohlásila, že už je zdravá a museli ji otevřít piano a pěkně pomalounku se učila hrát. Slečna Brambůrková musela sedět na pianě mezi notami.“

„To se podívejme,“ opakovala babička.

„Holčička se naučila hrát. Jednou hrála na koncertě. Hrála tak krásně, že jeden tatínek, který to poslouchal, dostal nápad, že napíše svému chlapečkovi dlouhé psaní. Jeho chlapeček totiž bydlel na venkově u babičky.“

„A napsal?“ „Napsal. A jak ten chlapeček to dlouhé psaní od táty dostal, běžel radostí a vylezl si na vysoký strom a byl šťastný.“ „To se podívejme.“ „Chlapeček seděl na stromě a zpíval si vysokým hláskem. A jel kolem kočár – tenkrát ještě jezdily kočáry – a krásná bílá slečna dala zastavit a řekla, počkejte, chci se podívat, kdo zpívá.“

A uviděla chlapečka a chlapeček hned přestal a seděl na větvi a nechtěl dolů, ačkoli ho volala. A tak bílá slečna zase nasedla a odjela a potom doma namalovala obraz, jak

na velikánském stromě sedí malý zlatovlasý chlapecek.“
„A co dál?“
„Dál přišel obraz do obrazárny a tam visí už přes sedmdesát let. Lidé se na něj dívají. Nedávno si ho prohlížel jeden chlapec a říkal si, jak by rád měl takový strom na zahrádce. Přišel domů: „Tatínku, pročpak nemáme nějaký pěkný strom?“ „Inu nemáme – nemáme,“ řekl tatínek. „Já si nějaký zasadím,“ řekl chlapec. „To si dělej co chceš.“ A tak si ten chlapec začal stráždat, až si ustrádal na strom.“

„A koupil ho?“

A tu se Úterý zatvářilo vítězně a ukázalo na protější pěšinu: „Podívejte se dobře, babičko, tamhle ho nese!“ Babička sebou trhla a honem nasazovala brýle. „Ukaž, ukaž! Namouvěru!“ Parkem přicházel chlapec a nesl v ruce malý stromek, jehož kořeny byly opatrně zabaleny v hnědém papíře. „Vidíte, babičko?“ „Vidím, vidím,“ šeptala babička užasle. „Vidíte, jak je rád, že ho má?“ „Ano,“ řekla babička. „A vlastně bez Slečny Brambůrkové by ho neměl, že?“ „Bez Slečny Brambůrkové by ho neměl.“ „Co se s ní vlastně stalo?“ „To už vám nepovím, babičko. To víte, jsem na světě jenom jednou za týden, nemohu vědět všechno...“ Babička pokývala hlavou a dívala se spokojeně na chlapce. „Vlastně když ho tak vidím... vlastně jakoby Slečna Brambůrková stále chodila po světě...“ „Chodí a bude chodit,“ řeklo Úterý. „Všecko chodí stále po světě, to je právě to. Jen to, prosím vás, nikde nevypravujte...“ Babička vstala z lavičky a řekla důrazně: „Jsem ráda, Úterý, že jsem se tě dočkala!“ A pomaloučku šla parkem dál. Úterý se za ní dívalo a pak pohlédlo na hodinky a řeklo si: Ó já, je čas dělat večerní oblohu. A udělalo nádhernou fialovou oblohu s dlouhými tmavými šedými pruhy, které houstly a houstly. Až bylo tma po celém světě a Nádherné Úterý mohlo jít spát.

Zkuste si vybavit, koho za svůj den potkáváte.

Co ten člověk dělá? Kam chodí do práce?

Nebo chodí do školy?

Jak mu můžete udělat radost? Zlepšit den?

Sdílejte ve skupině

Ve skupině si o tom popovídejte a napište seznam, čím byste mohli lidi okolo sebe potěšit, udělat jejich den krásnější

.....
.....
.....

tip: Menším dětem můžeme dát nabídku.

Zaškrtnou si, co je jim sympatické.

- Pochvalte druhé (Chutná vám jídlo, které vám někdo uvaří? Líbí se vám, jaké má vaše maminka šaty?)
- Zanechte zprávu (Na malý papírek můžete nakreslit slunce nebo napsat povzbudivý vzkaz a nechat ho třeba na lavičce)
- Připravte něco dobrého (Doneste někomu kousek čokolády, sklenici vody...)
- Pomozte někomu v potížích (Seberte věc, která někomu spadla)
- Ozvěte se svým blízkým (Zavolejte babičce a zeptejte se jak se má)
- Udělejte drobnost pro přírodu (Zalijte třeba kytky)

Prober to

Promluvte si s ostatními a učitelem o vašich nápadech, jak potěšit lidi kolem sebe.

Představte si, že váš skutek, stejně jako v příběhu, bude s člověkem putovat dál. Jak to jeho den ovlivní?

Jak by to mohlo vypadat?

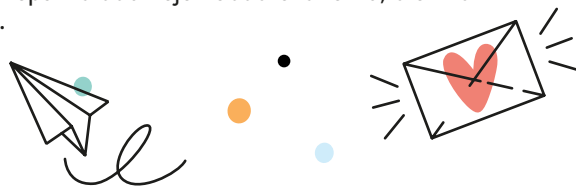
Příklad: Mé dceři Helence se nikdy moc nechce do školy, ráno jí pomůžu s těžkou aktovkou, usměju se na ni a popřeju jí hezký den. Na záda jí nakreslím srdíčko. Helenka při odchodu ze třídy zanechá na své židli papírek se smajlíkem a nápisem: Pro paní uklízečku. Paní uklízečka, která se vždycky trochu rozčiluje se usměje a cestou domů zazvoní na sousedku a zeptá se jí, jak se daří...

tip: Můžete nakreslit komiksový příběh

Hra: Pošli to dál

Děti sedí nebo stojí v kruhu. Určí se někdo, kdo začne, otočí se na svého souseda a pošle mu nějaký srandovní obličej. Soused se to snaží napodobit a pošle to dál až srandovní grimasa doputuje zpět. Místo různých grimas si vyzkoušejte poslat i obyčejný úsměv.

Sledujte, co s vámi takový řetěz dělá, jak se u toho cítíte. Úsměv zlepší náladu nejen obdarovanému, ale i nám samým.

Přijmi to

„Když chceme, aby byl někdo ještě lepší než je, udělejme mu radost, to je jednoduché.“

Každý laskavý skutek, který je vykonán, chodí stejně jako slečna Brambůrková stále po světě. Zkuste se pozorně dívat na svět kolem sebe a všítat si, jak ho udělat ještě krásnější. Nepotřebuje někdo ve vašem okolí potěšit?

Akce

Napište jméno člověka, kterému byste chtěli udělat radost.

Jak to můžete udělat?

.....